

**TÜRKİYE’DE SPOR YATIRIMLARININ TABANA YAYILMASI POLİTİKASININ
SOSYAL ADALET AÇISINDAN ÖNEMİ****Dr. Mehmet Muharrem KASAPOĞLU** * **Arş. Gör. Mehmet ÖÇAL** * **ÖZET**

Yurttaşlık ilkesinin bünyesinde barındırdığı, kamu otoritesi tarafından sağlanan hizmet, olanak ve fırsatlara eşit ulaşım imkânı şeklinde tanımlanabilecek olan sosyal adalet olgusu sosyal devlet anlayışının temel yapı taşlarından bir tanesini teşkil etmektedir. Kamu otoritesinin dil, din, ırk, mezhep gibi farklılıklara bakmaksızın tüm yurttaşlarına eşit, asgari ve onların onuruna yakışır bir refah hizmeti sağlamanın temel dinamiği olan sosyal adalet ilkesi toplumsal barışın sağlanmasında da en önemli faktörlerden bir tanesi olarak görülebilecektir. Bu minvalde Türkiye’de kamu otoritesi tarafından son yıllarda refah hizmetlerinin sunulması sürecinde benimsenen “Tabana Yayılma Politikası” sosyal adaletin temini anlamında bir dönem noktası olabilecek potansiyele sahiptir.

Gerçekleştirilen araştırma kapsamında Türkiye’de spor yatırımlarının tarihsel bir perspektifte coğrafi dağılımı analiz edilmiş; benimsenen “Tabana Yayılma Politikası” nezdinde yatırımların dağılımın meydana gelen değişim irdelenmiştir. Bunun yanında sosyal dışlanma ile mücadelede önemli bir sosyal içerme politikası olarak spor ve sporun teşviki ele alınmış, yatırımı gerçekleştirilerek açılmış spor tesislerinden faydalanma oranları yıllara göre karşılaştırılmıştır. Nihayetinde benimsenmiş olan “Tabana Yayılma Politikası” çerçevesinde özellikle sosyal gelişmenin düşük olduğu, refah hizmetlerinden tam anlamı ile faydalanamayan bölgelerde gerçekleştirilen yatırımlardan faydalanma oranlarının bir hayli yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Tabana Yayılma Politikası, Yurttaşlık İlkesi, Refah Rejimi, Sosyal İçerme, Sosyal Dışlanma, Sosyal Adalet.

JEL Kodları: J18, J38, I31

* T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, Ankara / Türkiye. E-mail: m_kasapoglu@outlook.com

* Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İ.İ.B.F., Sosyal Hizmet Bölümü, Burdur/ Türkiye. E-mail: mocal@mehmetakif.edu.tr

Makale Geçmişi/Article History

Başvuru Tarihi / Date of Application : 10 Haziran / June 2021

Düzeltilme Tarihi / Revision Date : 20 Temmuz / July 2021

Kabul Tarihi / Acceptance Date : 31 Ağustos / August 2021

THE IMPORTANCE OF THE POLICY OF SPREADING SPORTS INVESTMENTS IN TURKEY FOR SOCIAL JUSTICE

ABSTRACT

The phenomenon of social justice, which can be defined as equal access to services, opportunities and opportunities provided by the public authority, which is included in the principle of citizenship, constitutes one of the basic building blocks of the understanding of the social state. The principle of social justice, which is the basic dynamic of the public authority to provide equal, minimum and decent welfare services to all its citizens, regardless of language, religion, race or sect, can be seen as one of the most important factors in ensuring social peace. In this respect, the “Graduation Policy” adopted by the public authority in the process of providing welfare services in Turkey in recent years has the potential to be a turning point in terms of ensuring social justice.

Within the scope of the research carried out, the geographical distribution of sports investments in Turkey in a historical perspective was analyzed; The change in the distribution of investments has been examined in the context of the adopted “Floor Spreading Policy”. In addition, sports and the promotion of sports as an important social inclusion policy in the fight against social exclusion were discussed, and the rates of benefiting from sports facilities opened by investment were compared according to years. It has been observed that the rate of benefiting from investments made in regions where social development is low and cannot fully benefit from welfare services, within the framework of the "Ground Spreading Policy", which was finally adopted, is quite high.

Keywords: *Grassroots Policy, Citizenship Principle, Welfare Regime, Social Inclusion, Social Exclusion, Social Justice.*

JEL Codes: *J18, J38, I31*

1. GİRİŞ

Sosyal adalet, sosyal devlet anlayışının temel yapı taşlarından bir tanesidir. Yurttaşlarına, bazı ekollere de sınırları içerisinde yer alan ve yurttaşı olsun veya olmasın tüm fertlere eşit ve asgari düzeyde refah sunmayı gaye edinmiş sosyal devlet anlayışının söz konusu ideallerine ulaşmasında temel kriterden bir tanesi sosyal adaletin teminidir.

Sosyal devlet anlayışına bağlı olarak fertlerin refah düzeyleri ve iyilik hallerini koruyup geliştirmek amacıyla kurgulanan sosyal politikaların başarıya ulaşabilmesindeki temel noktalardan bir tanesi adil bir yaklaşım içerisinde eşit uygulama olarak verilebilecektir. Sosyal devlet refah hizmetlerini sunarken dil, din, ırk, cinsiyet gibi değişkenler gözetmeksizin hareket etmektedir. Sosyal devletin bu perspektifi sayesinde toplumsal barış ve refahın çarpan etkisi genişlemekte, sosyal politikalar ile ulaşılması hedeflenen sonuçlara daha da yaklaşabilmektedir. Özellikle sosyal devletin ve onun refah

hizmetlerinin etki alanını genişletmek amacıyla dillendirilerek uygulanmaya başlanan eylemlerden bir tanesi de “tabana yayma” politikalarıdır. Kendisini anayasasından almış olduğu güç ile “sosyal devlet” olarak tanımlayan ülkeler; refah hizmetlerini toplumun her kesimi ve bu kesimlere mensup her fert tarafından yararlanılabilir kılmak için politikaların uygulama alanlarını genişletmekte bir diğer değişle refah hizmetlerinin sınırları içerisindeki her yerde adil ve eşit bir şekilde uygulanmasını sağlamak için çaba sarf etmektedir.

Özellikle gençlere yönelik uygulanan spor ve spora teşvik politikaları da temel refah hizmetleri içerisinde değerlendirilebilecektir. Bu hususta sporun sosyal uyum ve sosyal içermeye olan olumlu katkıları sosyal politikanın temel gayesi olan toplumsal adalet ve barışın sağlanması ile doğrudan uyumaktadır. Spor ve spora teşvik politikalarının tabana yayılması ile sosyal uyumun teşviki sağlanacak, sosyal dışlanma elimine edilebilecektir. Sosyal adalet güdüsü ile ortaya çıkan aynı zamanda sosyal devletin hedeflerine ulaşılabilmesinde hayati bir rol oynayan “tabana yayma” anlayışı; spor ve spora teşvik politikaları ile birleştirildiğinde Türkiye’nin sosyal gelişimi açısından yeni ve aydınlık bir döneme işaret etmektedir.

2. SOSYAL ADALET VE TABANA YAYMA POLİTİKALARI KAVRAMLARI

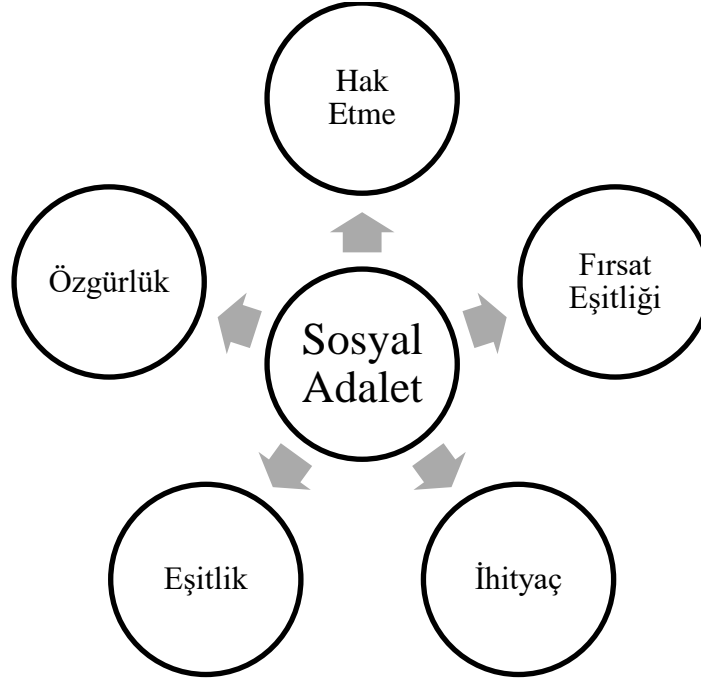
Fertlerin iyilik, dirlik ve refahlarının korunarak geliştirilmesi şiarı üzerine inşa edilmiş sosyal devletin temel yapı taşlarından bir tanesini sosyal adalet anlayışı meydana getirmektedir. Tanımlaması oldukça güç olmakla birlikte; toplumun değişik kesimlerinden hayat standardı, gelir düzeyi gibi bir takım ölçülerin fırsat eşitliği çerçevesinde dikkate alınmasıyla sosyal hayatta meydana getirilen denge durumu olarak özetlenebilecek sosyal adalet toplumsal barışın temin edilebilmesi için hayata geçirilmesi elzem olan bir anlayıştır. Sosyal adalet kamplaşmalara yol açabilecek gelişme farklılıklarının, uçurumların ortadan kaldırılmış olması ve sosyal sınıflar arasındaki çelişki/çatışmaların en aza indirilmiş olmasıdır. Bu minvalde sosyal adaleti temin etmek arzusunda olan devletler toplumdaki bölüşüm modelinin adalet ilkelerine uygun hale getirilmesi ve tüm fertlerin asgari bir refah seviyesine kavuşturulması için sosyal içerikli politikalar geliştirmektedir. Söz konusu tanım sosyal adaletin temininde tüketim maddelerinin ve sosyal hakların dağıtımında hak ve vicdani reflekslere uygun olarak eşitlikçi yaklaşıma da işaret etmektedir. Buradan hareketle iktisadi bir perspektifte sosyal adalet; gelir ve servetin adil dağılımıdır. Milli gelirden herkese bilhassa emeği ile geçinenlere hayatı anlamlı ve onurlu bir şekilde yaşanılabilir kılan önemli bir payın aktarılmasıdır. Sosyal politika perspektifinde sosyal adalet ise kamu otoritesi tarafından sağlanan refah hizmetlerinden adil ve eşit yararlanabilme durumunu ifade etmektedir. Sosyal politika perspektifi imkân, olanak ve hatta şansa dahi eşitliği göz önüne alarak politik zemin ve eylemler meydana getirmeye çalışmaktadır. Kavram hakkındaki tanımlardan yola çıkılarak sosyal adaletin gerçekleştirildiği toplumlarda, sınıf çatışması ve bu durumdan ortaya çıkan sosyal gerginlik/patlamaların azalacağı ve sosyal barış ortamında sosyal gelişmenin daha

kolay sağlanabileceği kanısına ulaşılmaktadır. Bilakis sosyal adaletin temel hedefi toplum tüm fertleri arasındaki ilişkileri sosyal gerçekçilik temeli üzerinde düzenlemek, karşılıklı anlayışı teşvik etmek ve bu anlamda sosyal ilişkileri ortak menfaat çerçevesinde değerlendirmek yatmaktadır (TDK, www.sozluk.gov.tr., E.T., 05.06.2021; Sunal, 2011: 285; Seyyar, 2008: 403; Hage, vd., 2011: 2795; Önsal, 2017: 447).

Sosyal adalet görece olarak yeni bir kavram olarak nitelendirilmektedir. Her ne kadar adalet kavramı insanlık tarihi kadar kadim ve temel bir arayış olarak görülse de sosyal adalet olgusu batı düşüncesi ve siyasi dilinde ilk defa endüstri devrimi ile birlikte ortaya çıkmıştır. Kavram bu süreçte sol doktrin ile gelişme göstermiştir. Kapitalist düzene karşı bir protesto ifadesi olarak kullanılan kavram, emek ve insanın yaşam şartlarını iyileştirmek temellerine dayandırılmaktadır. Özellikle 1800'lü yılların kıta Avrupa'sında "sosyal adalet" bir devrim sloganı haline dönüşmüştür. Bu solağının altında yatan temel düşünce ise; kaynakların eşit dağıtıldığı, bütün üyeleri bedensel, ruhsal ve sosyal açıdan güvende olan bir topluma olan özlemdir (UN, 2006: 11-12; Sunal, 2011: 285).

Sosyal adalet kavramı sosyal vatandaşlık bir diğer deyiş ile yurttaşlık kavramları ile yakın ilişkiler taşımaktadır. Bu noktada söz konusu ilişkinin tabanı vatandaşlık ve hakların gelişimi arasındaki paralelliğe dayanmaktadır. En temel vatandaşlık haklarının sosyal adalaet üzerine şekillendirilmiş olması bu ilişkiyi güçlendirmektedir. Mashall vatandaşlıkla ilgili teorisini haklar ve onların gelişim sürecine dayandırmaktadır. Marhall'a göre vatandaşlık, birçok hak ve güce ulaşım aracıdır. Yurttaşlıktan söz edebilmek için hakların arttırılarak herkese toplumun tam ve eşit üyeleri olarak davranılması gerektiğini savunmaktadır. Bu noktada sosyal adalete yapılan vurgu görülebilecektir. Buna göre sosyal vatandaşlığın yurttaşların refaha ilişkin hak ve yükümlülüklerine gönderme yapan bir kavram olduğu ifade edilmektedir. Bu tanım yurttaşlık olgusunun sosyal adaletten ayrılamaz ve hatta birbirleri ile girift yapısını göstermektedir. Sosyal adalet yurttaşlığı desteklemekte; yurttaşlık sosyal adalete zemin hazırlamaktadır. Bir diğer ifade ile sosyal adalet ile inşa edilmiş sosyal vatandaşlık eşitlik ve toplumsal bütünleşme üzerine şamil edilmiştir (Sarıpek, 2006: 69 ; Özkazanç, 2009: 255).

Şekil 1. Sosyal Adaletin Unsurları

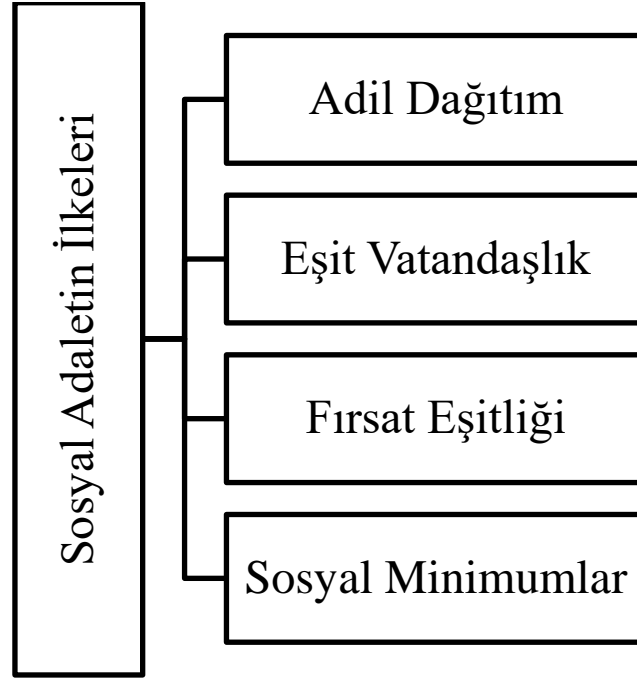
Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Kavramın sanayi devrimi ile birlikte ortaya çıkış sürecine ilişkin nüanslara değinmenin konun sosyal politika ile ilişkisinin açıklanmasında faydalı olacağı düşünülmektedir. Birinci endüstri devrimi olarak da adlandırılan sanayi devrimi hiç şüphesiz insanlık tarihinin en önemli aşamalarından bir tanesidir. Teknolojik gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan ve üretim biçimlerinin değişmesi ile yeni bir ekonomik düzeni doğuran süreç sosyal anlamda çok daha derin değişimleri beraberinde getirmiştir. Tezgâh tipi üretim modelinden emek yoğun “fordist” üretim biçimine geçiş sürecinde fabrikaların ihtiyaç duyduğu işgücü “serf, köle, ücretsiz tarım işçisi” olarak hayatını sürdüren toplumsal sınıfları “proletarya” ya dönüştürmüş yeni bir sosyal sınıf doğmuştur. Liberal devlet ve kapitalist ekonomi şartlarının benimsenmiş olduğu sanayi devriminin ilk yılları anılan yeni sosyal sınıf için karanlık ve sancılı yıllar olmuştur. Devletin “gece bekçisi devlet” anlayışı ile piyasalara müdahale etmemesi ve kapitalist sermaye sahiplerinin kar hırsı emeğin uzun yıllar boyunca sömürülmesine sebep olmuştur. Ücretlerin yok denebilecek düzeyde olduğu, çalışma sürelerinin 18 saate kadar çıkabildiği, örgütlenme, sosyal güvence ve sosyal koruma olgularından bahsedilemeyen yıllarda işçi sınıfı insani olmayan çalışma ve hayat şartlarına mahkûm edilmiştir. Söz konusu şartlar altında işçilerin yapacakları devrim ile kapitalizmin yıkılacağı ve sınıfsız bir toplumsal yapıya kavuşulacağı görüşlerini savunan sosyalizm gibi sol fraksiyona ait siyasi görüşler güçlenmeye başlamıştır.

Tam bu noktada kapitalizmin devamlılığını sağlamak amacıyla ortaya atılan sosyal politika ve onun uygulayıcısı olan sosyal devletin doğuşundan bahsedilebilir. Bilakis sosyal devletin temel güdüleri sosyal adaletin de tanımında görülen “eşitlik, adalet, özgürlük” nüanslarına dayanmaktadır. Bir diğer

değiş ile sosyal devlet, sosyalizmin kapitalizmi yıkararak sosyal adaleti temin etme tehdidini elimine etmek adına devlet ve/veya sermaye eli ile bu ilkeyi gerçekleştirme yoluna girmiştir. Sosyal devletin ortaya çıkışının temeli bu perspektife göre sosyal adalet kavramının kendisidir. Sosyal adalet çatışan istek ve taleplerin aracı olan ilkelere ve çatışmaların çözülmesinde toplumsal işbirliği ihtiyacı doğmaktadır. Bu yönü ile kavramın kolektif bir yönü de mevcuttur (Candan ve Erol, 2017: 94).

Şekil 2. Sosyal Adaletin İlkeleri

Kaynak: Mehmet Çakır, Geçmişten Günümüze Sosyal Adalet, International Journal of Social Sciences and Education Research, s.569.

En fazla bir asırlık bir geçmişe sahip olan sosyal adalet kavramı başlangıcından itibaren sosyalizmin mottoları üzerine şekillendirildiği ifade edilmektedir. Klasik sosyalizm savunucuları başlangıçta genellikle üretim araçlarının sosyalleştirilmesini yani sermaye sahiplerinin elinden alınarak ortaklaştırılmasını savunmuştur. Buradaki amaç zenginliğin adil dağıtılması olarak görülebilecektir. Ancak sosyalist düşünürlerin ilerleyen yıllarda yeniden dağıtımın vergileme suretiyle gerçekleştirilebileceğini fark etmeleri sosyal adaletin sosyalistler açısından temel öncelik haline gelmiştir. Yine sosyal adalet teriminin neredeyse tüm siyasi görüşler veya yönetim biçimleri tarafından temel amaç olarak ilan edilmesi kavramı daha da ön plana çıkarmıştır. Bu gelişmeler açısından sosyal adalet ve sosyal adalete bağlılık “ahlaki duyguların kaynağı” ve “iyi insanın ayırt edici vasfı” payelerini almıştır. Özellikle yirminci yüzyılın ortalarında neredeyse tüm kıta Avrupası sol veya merkezci ideolojilerin merkezinde sosyal adalet temelinin yattığı söylenebilecektir. Bu noktada ilk olarak sanayi devrimi ve sonrasında koşut olarak gelişen sosyalist düşünce ile birlikte ortaya çıkmıştır. Bir diğer ifade ile süreç içerisinde kapitalizmin doğuşu ile birlikte ortaya çıkan emek sömürsüne karşı geliştirilen protesto ve ortak taleplerin temel sloganı “sosyal adaletin temini” olmuştur. Sosyal adalet için

“toplumsal bir refleks” metaforu da yapılabilecektir (Alp ve Karakaş, 2008: 12; UN, 2006: 12; Kapor, 2006: 4).

Sanayi devriminden günümüze sosyal devlet anlayışının aksine sosyal adalet kavramının önemini kaybetmediği söylenebilecektir. Sosyal devlet ve sosyal politikanın “gel-git’li serüveni” 1 onun bazı dönemlerde önem kazanıp bazı dönemlerde güç kaybetmesini ortaya çıkarsa da sosyal adalet kavramı türü, ideolojisi, biçimi ne olursa olsun neredeyse tüm devletlerin yurttaşlarına temel bir vaadi olarak kalmış ve kalmaya devam etmektedir (Göze, 2011: 203; Öçal ve Korkmaz: 2020: 750).

Küreselleşme olgusunun sosyal adalete duyulan ihtiyacı daha da elzem hale getirdiği söylenebilecektir. Olgu bir yandan sosyal devlet, refah rejimi ve sosyal politikaların altını kazarken diğer yandan toplumsal adaletsizliği ve yoksulluğu arttırmakta, dünyada standartsız çalışma biçimlerini teşvik etmektedir. bu durum özellikle son çeyrek yüzyılda sosyal adalete ve insan haklarının korunmasına olan ihtiyacı gözle görünür bir ölçüde arttırmıştır. Neo-liberal güdüler ile desteklenen küreselleşmenin sebep olduğu bu olumsuzlukların toplumsal anlamda onarılması güç yaralar açmaya başlaması başta ILO olmak üzere diğer ulus üstü oluşumları bir takım önlemler almaya iterek sosyal adaleti korumaya yönelik çalışmalara itmektedir. Bu süreçte özellikle yeni teknolojilerin üretim sürecine yansması ve emeğin özellikle niteliksiz işgücünün emek piyasalarından tasfiyesi, sermaye ve finansman akışlarındaki uluslararasılaşma, işgücü piyasasına yeni sosyal sınıfların artan oranlarda dâhil olmaları, sendikacılığın zayıflaması gibi faktörler gelir adaletsizliği ve yoksulluğu arttırarak “dibe doğru yarı” 2 hızlandırmıştır. Dünyada sosyal adalet bağlamında meydana gelen olumsuzluklar karşısında atılan

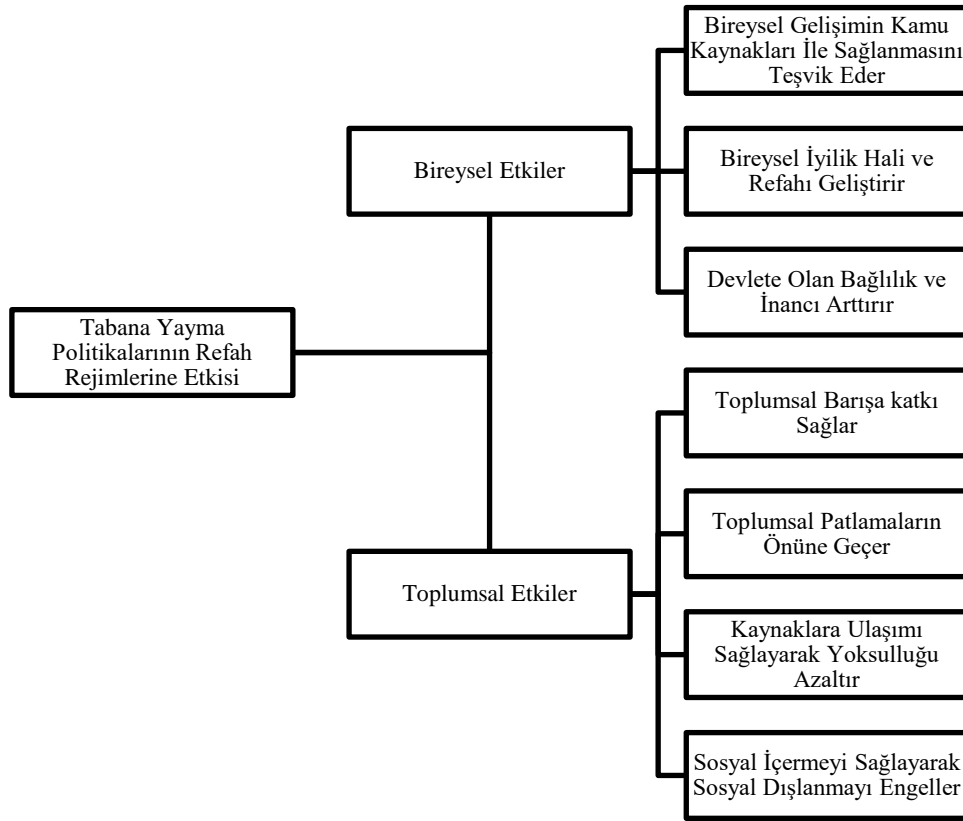
¹ Sanayi devrimi ile birlikte liberal sistem içerisinde onun bir parçası olarak ortaya çıkan sosyal politika ve onun uygulayıcısı sosyal devlet şüphesiz liberalizmin bir parçasıdır. Temel itibarıyla liberal siyasi düşünce içerisinde kapitalist üretim sisteminin aksaklıklarını gidererek onu yaşanılabilir bir sistem haline dönüştürmek görevi sosyal devletin uyguladığı sosyal politikalarıdır. Anılan yönü itibarıyla sosyal devlet ve sosyal politika bir kontrol mekanizmasıdır. Sosyal devlet piyasalar üzerinde “kontrolörlük” rolü ile baskı kurar, müdahaleci anlayış çerçevesinde önceden belirlenmiş asgari koşulların sağlanmaması halinde sisteme müdahale eder ve emek ve sermaye arasındaki olası çatışmayı engellemeye çalışır. Bu yönü itibarıyla sosyal politika bir uzlaşma kültürüdür. Ancak sosyal devlet ve sosyal politikanın etkinliği ona verilen hareket alanı ile doğru orantılıdır. Sosyal politikanın temel gayesi olan toplumsal barış ve sosyal adalet şiarları ancak devletin piyasalara müdahale edebilme kuvvet ve yetkisi kadardır. Bu tezi destekler nitelikte piyasaya devlet müdahalesinin gerekliliğini savunan, görünmez el ve denge teorilerini reddeden “Keynesyen” ekonomi politikaları dönemlerinde sosyal devlet ve sosyal politika altın yıllarını yaşamıştır. Buna karşılık tam zıt teoriler üzerine kurgulanmış “liberal veya neo-liberal” ekonomi politikaları sosyal devlet ve sosyal politikaların gerilemesine sebep olmaktadır. Sosyal devlet ve sosyal politika anlayışının güç kaybetmesi dar anlamda emek ve onun iyilik halini geniş anlamda ise tüm sosyal sınıfların karşılaşılabilecekleri tüm sosyal sorunlarla mücadeleyi sekteye uğratmaktadır. Sosyal devletin özellikle 1980’li yıllar ile birlikte hayatımıza giren ve sermayenin ülkeler arasında serbest ve güven içerisinde dolaşabilmesi anlamına gelen “Küreselleşme” olgusu ile güç kaybettiği söylenebilecektir. Dünyada üretimin, sosyal koruma anlayışının zayıf olduğu yoksul devletlere kaymasına sebep olan küreselleşme ile birlikte sosyal politika ve onun uygulayıcısı hakkında birçok teori ortaya atılmıştır. Ancak günümüzde COVID-19 salgını ile karşı karşıya olan dünyada güçlü ve korporatist bir anlayış ile şekillendirilmiş sosyal devletin varlığının önemi bir kez daha görülebilecektir. Konu hakkında detaylı okumalar için bkz: Öçal, M., & Korkmaz, A. (2020). *Türkiye’de Emek Piyasası Politikalarında Yeni Bir Dönem: İşsizlik Yardımı ve Göze, A. (2016), Liberal Marxiste Faşist Nasyonal Sosyalist ve Sosyal Devlet.*

² Literatürde “Race to the Bottom” olarak geçen ifade küreselleşme ve neo-liberal ekonomi politikalarının emek piyasasında sebep olduğu standartsızlık ve kötü çalışma koşullarını tanımlamak için kullanılmaktadır. Özellikle neo-liberalizmin kar güdüsü ile emeğin hak ve menfaatleri ile çalışma koşullarının sürekli tırnaklandığı; üretimin sosyal devlet anlayışının zayıf olduğu ülkelerde gerçekleşmesi sebebiyle sermaye açısından karlılık oranlarının artması durumuna karşılık emek açısından çalışma koşulları ve diğer alacaklar açısından sürekli kötüleşen durumu tasfir etmek için kullanılmaktadır. Küreselleşmenin istihdam üzerindeki olumlu yansması karşısından “Race to the Bottom” kavramı istihdamın koşullarına yani niteliğine ilişkin bir perspektif sunmaktadır. Konu hakkında detaylı okumalar için bkz: Chan, A. (2005), A Race to the Bottom.

önemli adımlardan bir tanesi de ILO tarafından 2008 yılında kabul edilen “Adil Bir Küreselleşme İçin Sosyal Adalet Deklarasyonu” dur. İnsan onuruna yakışır iş kavramının kurumsallaşması ve ILO Anayasasındaki dört temel stratejinin hayata geçmesi üzerine kurgulanan deklarasyonun tam anlamı ile başarıya ulaşabildiğini söylemek güçtür (ILO, 2008: 5; ILO, 2016: 1; Welmann, 1987: 199).

Tabana yayma kavramı ise teoriden ziyade bir uygulama biçimi olarak tasnif edilebilecektir. Genel itibariyle iktisat ve maliye alanlarında uygulamaların yaygınlaştırılmasını ifade etmek amacıyla kullanılan terim sosyal politika perspektifinde ise refah hizmetlerinin tüm yurttaşlar tarafından faydalanabilir bir hale getirilmesi amacıyla gerçekleştirilen tüm eylem ve politikalar olarak tanımlanabilecektir.

Şekil 3. Tabana Yayma Politikalarının Refah Rejimi Açısından Önemi

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Tabana yayma politikaları faydalandırma ve ulaşılabilirlik şartını/koşullarını oluşturma şeklinde de yorumlanabilecektir. Kavramın literatür anlamında sağlam bir zemini olmasa da sosyal adalet ile girift bir yapıya sahip olduğu söylenebilecektir. Genel anlamda refah rejimi tarafından sağlanan refah hizmetlerinin ırk, dil, din, cinsiyet, yaşanılan yer/il/bölge gibi değişkenlere bakmaksızın tüm yurttaşlara ulaştırılabilmesi amacıyla; refah hizmetlerinin kapsamını artırma politika ve faaliyetlerinin tamamıdır (Doğu, dv., 2013: 102; GSB, 2016: 43).

3. SOSYAL ADALETİN TEMİNİNDE YENİ BİR VİZYON: SPORUN TABANA YAYILMASI POLİTİKASI

Spor özünde barındırdığı rekabet faktörüne rağmen bireyin ve toplumun iyilik halini etkileyen önemli bir mahiyete sahiptir. Spor öncelikle bireyin bedensel ve ruhsal sağlığını olumlu yönde etkileyerek kişiye fiziksel anlamda dinçlik ve sağlık kazandırmakta; kişiyi obezite hali gibi durumlardan korumaktadır. Sporun fiziksel iyilik haline sağladığı fayda ruhsal iyiliğe de etkilemektedir. Spor yapan kişilerin psikolojik sağlıkları ve mutluluk oranlarının daha yüksek olduğu yapılan akademik çalışmamalarla ispat edilmiştir (Lee ve Cunningham, 2019: 259; Taş, 2020: 100; Orhan, 2020: 129; Polat, 2020: 190; Pehlivan, 2020: 207).

Spor ve spor kültürünün toplumsal etkileri ise daha derindir. Sporun özellikle takım sporlarının meydana getirdiği birliktelik ruhu, beraber çalışabilmenin mümkün olduğunu göstermesi, farklılıkları bir kenara bırakarak bir amaç uğruna birlikte çalışabilmek unsurunu ortaya çıkarması sporu bir nevi sosyal politika aracına dönüştürmektedir. Bu yönü itibariyle spor ve spor kültürünün sosyal dışlanmayı elimine ederek sosyal içerme ve sosyal uyumu teşvik ettiği bilinen bir gerçektir. Bir refah hizmeti olarak spor ve spor kültürü toplumsal barış ve toplumsal adaletin temininde de önemli roller üstlenmektedir. Spor ve spora teşvik edilen bireyler sosyal dışlanma olgusundan ayrılarak topluma yeniden kazandırılmaları sağlanacak; olası toplumsal patlamaların önüne geçilecektir (Kasapoğlu, 2020: 58-63; Öçal ve Korkmaz, 2020: 41-44).

Sporun toplumsal barış ve refah açısından belirtilen önemi onu önemli bir sosyal politika aracı haline dönüştürmüştür. Bununla birlikte sosyal devletin temel vazifelerinden olan sosyal adaletin temininde de spor ve sporun yaygınlaştırılması son yıllarda yeni bir projeksiyon olarak uygulanmaktadır. Özellikle sporun ve sporcuların sosyal adaleti sağlamada birbirlerini tamamlayan faktörler olduğu bir diğer değiş ile sporun ve spor kültürünün yaygınlaşması ile sosyal adaletin sağlanması arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu aktarılmaktadır. Bu noktada spor ve sporun teşviki bir sosyal politika aracı olarak sosyal adaletin temini gayesi ile uygulanabilecek potansiyele sahiptir (Kaufman ve Wolff, 2010: 171-172).

Spor ve spor kültürünün tabana yayılarak sosyal adaletin temininde potansiyel etkisi onu hükümetlerin eylem ve uygulama planlarına alınmasını sağlamıştır. Birçok uluslararası oluşum veya hükümetin gençlik ve spor vizyon belgeleri olmasına rağmen özellikle son on yıllık periyotta sporun ve spor kültürünün toplumsal barış ve sosyal adalet amacıyla teşvik edilmesi vurgusu ilgili belgelerde yer almaya başlamıştır. Uluslararası düzeyde Avrupa Parlamentosu “Avrupa Spor Politikası” bildirisinde olgunun sosyal ve toplumsal etkilerine atıf yapılarak sporun devlet eli ile teşvik edilmesinin önemi vurgulanmış, Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan “Gelişen Etkili Politikalar ve Programlar” belgesinde sosyal adaletin temini ve toplumsal refah için hükümetlerin gençlik ve spor politikalarını tüm

düzeyleme desteklemesi tavsiyesinde bulunulmuştur. Benzer şekilde Birleşmiş Milletlerin bazı vizyon belgelerinde sporun yaygınlaştırılması “kalkınma ve barış” için öncelikli alanlar olarak tanımlanmaktadır (EU, 2019; UN, 2004; <https://www.un.org/development/desa/dspd/sport-development-peace.html>., E.T. 15.06.2021).

Türkiye’de anayasasının 58.maddesinde sporun kitlelere yayılmasını “bir devlet ödevi” olarak tanımlamış; böylelikle sporun tabana yayılmasının yasal zemini oluşturulmuştur. Bununla birlikte son yıllarda uluslararası camiadaki gelişmelere paralel olarak sosyal adalet ve toplumsal refahın temini amacıyla sporun tabana yayılması söylemini ilgili hükümet planları ile vizyon belgelerinde gündemine alarak uygulamaya koymuştur. Bu duruma verilebilecek en iyi örnek Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından hazırlanmış “Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi” dir. Söz konusu belgede sporun tabana yayılması sayesinde ahlaki ve toplumsal değerlerin gelişeceği vurgusu yapılmıştır. Anılan atıf ile birlikte gelişmesi beklenen değerler toplumsal barışın temel faktörleridir. Bu belgeye ek olarak T.C Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından hazırlanan birçok faaliyet raporu ve stratejik planlarda sporun tabana yayılması suretiyle sosyal adaletin sağlanması ve toplumsal refahın geliştirilmesi atıfları mevcuttur (https://gsb.gov.tr/dosyalar/mevzuatlar/ulusal_genclik_ve_spor_politikasi.pdf., E.T., 15.06.2021;https://shgm.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGM/faaliyet%20Raporlar%C4%B1/FAAL%C4%B0YET%20RAPORU_2017.pdf., E.T., 15.06.2021).

Dünyada ve Türkiye’de özellikle son yıllarda meydana gelen gelişmeler neticesinde sporun ve spor kültürünün teşvikinin bire sosyal politika aracı olarak kullanıldığı söylenebilecektir. Sporun sosyal dışlanmayı ortadan kaldıran yapısı bireysel ve toplumsal iyilik halini iyileştirmesi faktörlerinin etkisi “tabana yayma politikaları” vasıtası ile genişletilmeye çalışılmaktadır. Bir diğer değişle tabana yayma politikaları sporun toplumsal refah üzerindeki olumlu etkisinin daha geniş kitlelere ulaşmasında hükümet/hükümetler tarafından kullanılan bir yöntemdir.

4. TÜRKİYE’DE SPORUN TABANA YAYILMASI VE SOSYAL ADALET

Çalışma kapsamında; Gençlik ve Spor Bakanlığı Tesis ve Altyapı İstatistikleri, Gençlik Spor Bakanlığı Sporcu ve Lisans istatistikleri, Spor Toto Teşkilat Başkanlığı Tesis ve Altyapı İstatistikleri ve TÜİK ve İçişleri Bakanlığı Nüfus İstatistiklerinden yola çıkılarak Türkiye’de sporun tabana yayılması ölçeklendirilecek akabinde hayata geçirilen faaliyet ve eylemlerin sosyal adalet açısından önemi vurgulanacaktır. Bu minvalde kurgulanan çalışma ülkemizde son yıllarda sıklıkla dile getirilen “sporun tabana yayılması” politik izdüşümünün toplumsal etkisini de gözler önüne serebilecek potansiyele sahiptir.

Şüphesiz sosyal adaletin temini ve toplumsal barışın gerçekleştirilmesi birçok politika ile desteklenmesi gereken bir konudur. Ancak sporun ve spor kültürünün teşvikinin fertlerin hem fiziksel

hem de ruhsal sağlığına olan olumlu etkisi bunun da ötesinde sosyal adaletin önündeki en büyük engellerden olan sosyal dışlanma olgusunu farklılıkları ortadan kaldıran mahiyeti sebebiyle elimine etmesi bu vesile ile sosyal içerme ve sosyal uyumu teşvik etmesi diğer sosyal politikalar içerisinde spora ilişkin politikaların dikkat çekmesini sağlamaktadır.

Kaleme alınan çalışma ile birlikte ülkemizde sporun tabana yayılması ve sosyal adaleti teşviki söylemlerinin tartışılmaya başlandığı 2000’li yıllardan günümüze açılan spor salonları, futbol sahası ve spor tesisleri, sporcu kamp eğitim ve gençlik merkezleri, yüzme havuzları ve bu tesislerin kullanımları bölgesel olarak analiz edilmiştir. Buna ek olarak ülkemizde lisanslı sporcu sayıları ve gençlik merkezi kullanım oranları da bu analizlere dâhil edilmiştir. gerçekleştirilen analizler sağlanan yatırımların sosyal adalet nüansı hakkında önemli ip uçları verirken, yatırımların sosyal devlet ilkesinin gerektirdiği biçimde eşitlikçi anlayışla yapılabileceği hakkında da önemli bir projeksiyon sunmuştur.

Tablo 1. Türkiye’de 2005-2021 Yılları Arasında Açılan Spor Tesisi Sayıları

Yıl	Spor Salonu	Futbol Sahası vb.	Sporcu Kamp, Eğitim ve Gençlik Merkezi	Yüzme Havuzu	Toplam
2005	22	26	12	3	63
2006	13	27	2	2	44
2007	20	53	9	2	84
2008	6	11	3	-	20
2009	10	31	9	1	51
2010	17	79	19	5	120
2011	8	70	3	2	83
2012	25	32	4	5	66
2013	7	30	4	6	47
2014	53	-	4	4	61
2015	8	872	6	-	886
2016	7	837	2	1	847
2017	7	404	10	11	432
2018	10	143	7	3	163
2019	25	335	3	18	381
2020	30	566	31	83	710
2021 ³	26	229	68	18	341

Kaynak: Yazarlar tarafından T.C Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığı Faaliyet Raporlarından yola çıkılarak oluşturulmuştur.

2005 yılından 2021 yılına kadar toplam 4383 spor tesisi yapılarak faaliyete geçirildiği bunun için yaklaşık 3 Milyar TL’lik bir kaynak aktarımı yapıldığı görülmektedir. Spor tesisleri sporun teşviki ve refah hizmetlerinin yaygınlaştırılması için oldukça önem arz eden kamu yatırımlarıdır. Tablo kurulan tesisler anlamında istikrarlı bir yapıya sahip olmakla birlikte 2015 yılında tesisleşmeye ilişkin yeni bir trende girildiği söylenebilecektir. Tesisleşme de 2014 yılına göre yaklaşık %1200’lük bir artış meydana

³ 2021 yılı Haziran ayına kadar açılan tesislerin sayısıdır.

gelmesi oldukça göze çarpan bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Tabloda dikkat çeken bir diğer ayrıntı ise Gençlik Merkezi tesisleşmesindeki yönelimdir. Gençlik Merkezleri ayırım yapmaksızın tüm gençlerin zihinsel ve fiziksel aktivitede bulunabildiği entegre kompleksler olarak tasarlanmışlardır. Bu merkezlerin farklı yaş, cinsiyet, millet, dil ve ırktan genç ve çocukları bir araya getirmesi ülkemizde sosyal uyum ve sosyal içermesin sağlanmasında önemli bir etkiye sahiptir. Bu durum mutlak surette sosyal adalet içinde olumlu görülmektedir. Ülkemizde spora ilişkin artan yatırımlar ve tesis sayıları refah hizmetlerine tüm fertlerin ulaşabilirliğini teşvik etmektedir. Tabana yayma politikalarının tesisleşme anlamında etkin bir şekilde uygulandığında ise kurulan tesislerin coğrafi konumlarına bakılarak kestirilebilecektir.

Tablo 2. Türkiye’de 2005-2021⁴ Yılları Arasında Açılan Spor Tesislerinin Dağılımı

Bölgeler	Spor Salonu	Futbol Sahası vb.	Sporcu Kamp, Eğitim ve Gençlik Merkezi	Yüzme Havuzu	Toplam
Akdeniz Bölgesi	40	655	4	26	725
Doğu Anadolu Bölgesi	37	560	38	17	652
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	48	847	19	39	953
Ege Bölgesi	23	614	19	16	672
Karadeniz Bölgesi	34	409	21	17	481
İç Anadolu Bölgesi	31	560	37	32	660
Marmara Bölgesi	49	420	33	40	542

Kaynak: Yazarlar tarafından T.C Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığı Faaliyet Raporlarından yola çıkılarak oluşturulmuştur.

2005 yılından günümüze kadar geçen sürede en fazla spor salonun güneydoğu Anadolu bölgesine yapıldığı görülmektedir. Güneydoğu Anadolu’yu, Akdeniz ve Ege bölgeleri takip etmektedir. Ülkemizde bölgeler arasında ekonomik anlamda bir gelişmişlik adaletsizliği olduğu söylenebilecektir. Bu durum göz önüne alınarak 2012 tarih ve 2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” yürürlüğe girmiş; Bu kapsamda, 81 il 6 düzey halinde bölgesel sınıflandırmaya tabi tutulmuş ve her bir bölge için farklı oranlarda ve farklı sektörlerde teşvikler uygulamaya koyulmuştur (Sungur ve Öçal, 2016: 126).

Söz konusu kanuna göre gelişmişlik düzeyine göre sınıflandırılarak bölgelere ayrılan iller nazarında en dezavantajlı olan konumlar Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu olarak görülmektedir. Söz konusu bölgeler yatırımların teşviki anlamında en öncelikli olan birinci grupta yer almaktadır. Spor yatırımları anlamında konuya bakıldığında 2005 yılından günümüze en fazla spor tesisi yatırımının

⁴ 2021 yılı Haziran ayına kadar açılan tesislerin sayısıdır.

Güneydoğu Anadolu bölgesine yapıldığı görülmektedir. Sosyo-ekonomik gelişimin teşviki ve sosyal dışlanmanın ortadan kaldırılarak sosyal adaletin temin edilmesinde söz konusu vizyon oldukça olumlu görülmektedir. Öyle ki refah hizmetleri ve ona ulaşımın herkes tarafından kullanılabilir hale getirilmesi olarak özetlenebilecek sosyal adalet tabana yayma suretiyle amacına ulaşabilecektir. Bununla birlikte bölgelerde spor tesisi başına düşen fert sayısı da sosyal adalet ve tabana yayma politikaları açısından önemli bir göstergedir.

Tablo 3. Türkiye’de Bölgeler Anlamında Tesis Başına Düşen Kişi Sayısı

Bölgeler	Bölge Nüfusu	Toplam Spor Tesisi Sayısı	Tesis Başına Düşen Kişi Sayısı
Akdeniz Bölgesi	10.552.942	725	14.555
Doğu Anadolu Bölgesi	5.966.101	652	9150
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	8.876.531	953	9314
Ege Bölgesi	10.318.157	672	15.354
Karadeniz Bölgesi	7.674.496	481	15.955
İç Anadolu Bölgesi	12.705.812	660	19.251
Marmara Bölgesi	24.465.689	542	45.139

Kaynak: Yazarlar tarafından TÜİK Nüfus İstatistikleri, İçişleri Bakanlığı Nüfus İstatistikleri, T.C Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığı faaliyet raporlarından yola çıkılarak oluşturulmuştur.

Tesis başına düşen kişi sayısı anlamında en avantajlı bölgeler Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu olarak görülmektedir. Daha önce de belirtildiği üzere ekonomik anlamda geri kalmış bölgelerin desteklenmesi sosyal dışlanmayı ortadan kaldıracak önemli bir faktördür. Spor tesisi yatırımları anlamında bölgesel adaletin gözetildiği bu veriler ışığında söylenebilecektir. Özellikle geri kalmış bölgelerin sosyo-ekonomik durumları göz önüne alınarak yatırımlara anılan bölgelerde ağırlık verilmesi sosyal adaletin sağlanması için umut verici gözükmektedir. Özellikle sosyal uyum ve sosyal içermeyi desteklemesi bakımından Gençlik merkezlerine ilişkin verilere de bakılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Ancak Marmara ve İç Anadolu bölgelerinde nüfus yoğunluğuna bağlı olarak ortaya çıkan yüksek tesis başına fert sayılarına karşı yeni bir eylem planının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Tablo 4. Türkiye’de Yıllar İtibariyle Gençlik Merkezleri ve Üye Sayıları

Yıllar	Gençlik Merkezi Sayısı	Üye Sayısı	Faaliyet Sayısı	Katılım Sayısı
2002	9	5120	-	-
2003	9	52.78	-	-
2004	9	5527	-	-
2005	10	5944	-	-
2006	10	6219	-	-
2007	11	6692	-	-
2008	12	7122	-	-
2009	14	7620	-	-
2010	15	8269	-	-
2011	16	8610	-	-
2012	27	23.912	-	-
2013	36	32.487	-	-
2014	76	100.446	9922	136.681
2015	158	545715	25.039	434.106
2016	230	1.126.251	39.354	776.592
2017	275	1.616.700	59.038	230.7650
2018	284	1.945.402	135.237	477.2954
2019	321	2.247.166	385.076	728.2798
2020	355	2.394.068	260.256	304.9481
2021 ⁵	366	2.446.473	78.836	490.994

Kaynak: Yazarlar tarafından T.C Gençlik ve Spor Bakanlığı Faaliyet Raporlarından yola çıkılarak oluşturulmuştur.

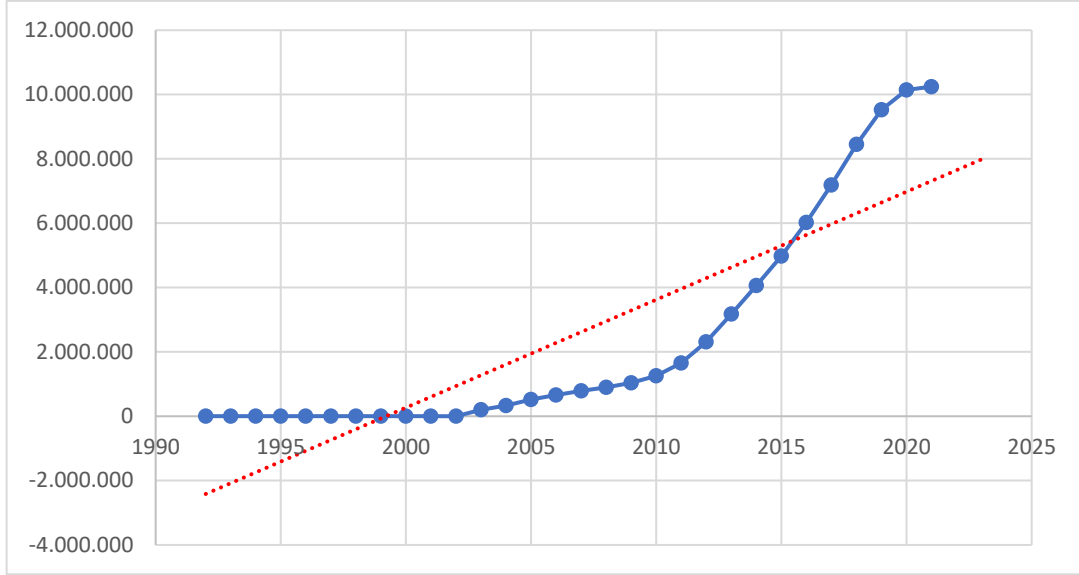
Gençlik merkezleri günümüz Türkiye’inde kaynaşma ve sosyal uyumun dinamik merkezleri haline gelmiştir. Özellikle gençlerin farklılıkları bir kenara bırakarak birçok zihinsel ve fikrîsel etkinliklerde yer alma imkânını onlara uzman öğreticiler himayesinde sunması bakımından temel bir sosyal politika aracı haline dönüşmüşlerdir. Birçok etkinlik ve faaliyetin gerçekleştirildiği merkezlerde gençler değişken faktörlere bakılmaksızın devlet himayesi altında sosyal ihtiyaçlarını karşılayabilmektedir. Bu yönü itibariyle gençlik merkezleri refahın tüm yurttaşlara ulaştırılması suretiyle sosyal adaletin temininde oldukça önemli bir rol oynamaktadırlar. Gençlik merkezlerinin 200’li yılların başından itibaren dağılımına bakıldığında benimsenmiş olan “sporun tabana yayılması” vizyonunun uygulamadaki izdüşümü görülebilecektir.

2002 yılında 9 olan gençlik merkezi sayısı 2021 yılı itibariyle 366’ya yükselmiştir. Buradaki artış oranı yaklaşık %4000 civarındadır. Gençlik merkezlerinin üye sayısındaki artış çok daha yüksek oranda gerçekleşmiştir. Yine faaliyet ve faaliyetlere katılım sayılarının yıllar itibariyle istikrarlı artışı göze çarpmaktadır. Toplumsal refaha ulaşabilme ideali ancak refah hizmetlerinin adil dağılımı ile gerçekleştirilebilmektedir. Bu minvalde tabana yayma politikaları ile şamil edilmiş spor yatırımları bu ideale gün be gün yaklaşıldığı kanısını oluşturmaktadır. Ülkemizde sporun bir refah hizmeti olarak yaygınlaştırılması gençlerin spor disiplini ile yetişmelerini ve hatta profesyonel anlamda sporcu olarak geleceklelerini şekillendirmeleri imkânını daha da arttırmaktadır. Burada yeteneklerin keşfedilmesi

⁵ 2021 yılı Mart ayına kadar açılan tesislerin sayısıdır.

faktörünün yanında Marshall tarafından dillendirilen olanaklara ulaşmada eşitlik kriterinin de sağlanmaya çalışıldığı ifade edilebilecektir.

Şekil 4: Türkiye’de Yıllar İtibariyle Lisanslı Sporcu Sayıları

Kaynak: Yazarlar tarafından T.C Gençlik ve Spor Bakanlığı Faaliyet Raporlarından yola çıkılarak oluşturulmuştur.

Spor yatırımlarının tabana yayılması vizyonu ile hız kazanan tesisleşme oranları hiç şüphesiz lisanslı fert sayısını da etkilemiştir. Özellikle 2000’li yılların başında meydana gelen kırılma sonrası günümüzde lisanslı sporcu sayısının 10 Milyonun üzerinde olduğu görülebilecektir

6. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Sosyal devlet insani bir perspektiftir. Sosyal devlet olmanın temel faktörü sosyal adalet şiarında eşitlikçi politikalar vasıtası ile tüm fertlere asgari refah imkânı sunmaktadır. Sosyal devletin toplumsal refaha ulaşmakta kullandığı temel aracı ise sosyal politikalarıdır. sosyal içerikli insani bir vizyon ile kurgulanmış sosyal politikalar tüm sosyal sorunlara karşı devlet tarafından uygulanarak fertlerin karşı karşıya oldukları sosyal riskler elimine edilmeye çalışılmaktadır. Bu noktada temel gaye ise fertlere insan onuruna yakışır bir hayat sunabilmektedir.

Sosyal devletin bu gayesinin hayata geçirilmesindeki en temel faktör ise şüphesiz sosyal adaletin teminidir. Tüm refah hizmetlerinden adil ve eşit düzeyde yararlanabilme imkanı olan olgu toplumsal refah ve barışa ulaşabilmenin anahtarıdır. Günümüz dünyasında sosyal adalet uygulanan tüm politikaların merkezinde yer almaktadır. Özellikle 1980’li yıllardan sonra küreselleşmenin de etkisiyle adaletsizliklerin her ortamda artması sosyal adaleti daha da önemli hale getirmiştir. Anılan durum kamu

otoritesi tarafından uygulanan politikalarda tabana yayma anlayışının gelişmesi ile sonuçlanmıştır. Söz konusu anlayış uygulama veya politikaların yaygınlaştırılması olarak özetlenebilecektir.

Günümüzde sosyal uyum ve sosyal içermeye sağladığı olumlu etkiler sebebiyle temel refah hizmetlerinden bir tanesi olarak görülebilecek olan spor ve spor kültürünün yaygınlaştırılması tabana yayma vizyonunun hayata geçirilmesi ile sosyal adaletin teminine büyük ölçüde katkı sağlamaktadır. Gelişmişlik oranları, sosyo-ekonomik durumlar dikkate alınarak sporun yaygınlaştırılması amacıyla spor tesislerinin ülkenin her coğrafyasında neredeyse tüm ilçelerine kadar kurulmuş olması öncelikle sosyal dışlanmanın olumsuzluklarını azaltacak akabinde tüm yurttaşların refah hizmetlerine adil ve eşit şartlar altında ulaşabilmesi ile sosyal adaletin teminini hızlandıracaktır.

KAYNAKÇA

- Alp, S., & Karakaş, A. (2008), Liberal Devlet ve Sosyal Adalet Politikalarına Hayek’çi Bir Bakış, Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi, 14, 1-22.
- Candan, H. Maltaş Erol, A. (2017), Türkiye’de Sosyal Adaletin Temininde Sosyal Devletin Rolü, Sayıştay Dergisi, 106, 87-119.
- Çakır, M. (2017), Geçmişten Günümüze “Sosyal Adalet”, International Journal of Social Sciences and Education Research, 3(2), 560-572.
- Doğu, G., Tezcan Kardeş, N., Atalı, L. (2013), Büyükşehir Belediyesi Spor Politikalarına Yönelik Hizmetlerin İncelenmesi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 25, 97-111.
- European Parliament, (2016), EU Sports Policy Going Faster, Aiming Higher, Reaching Further, Kopenhag: EU.
- Göze, A. (2016). Liberal, Marxiste, Faşist, Nasyonal Sosyalist ve Sosyal Devlet, İstanbul: Beta Yayınları.
- Hage, S. Ring, E. Lantz, M. (2011), Social Justice Theory, London: Springer Publishing.
- ILO, (2008), ILO Declaration On Social Justice For A Fair Globalization, Geneva: ILO Publishing.
- ILO, (2016), Advancing Social Justice: Reviewing The Impact Of The ILO Declaration On Social Justice For A Fair Globalization, Geneva: ILO Publishing.
- Kapar, R. (2006), Sosyal Adalet İçin Daha Fazla Sosyal Koruma, Ankara: II. Ulusal Sosyal Politika Kongresi (24–26 Kasım 2006).
- Kasapoğlu, M. M. (2020), Sosyal Dışlanmayla Mücadelede Bir Sosyal Devlet Uygulaması Olarak Sosyal İçerme ve Sosyal Uyum Faaliyetleri, Spor Yoluyla Sosyal Uyum (e.d. M.M. Kasapoğlu, M.A. Öztürk, M. Öçal), Ankara: Detay Yayıncılık.

- Kaufman, P. Wolff, E. (2010), Playing and Protesting: Sport as a Vehicle for Social Change, *Journal of Sport & Social Issues*, 34, 154-175.
- Lee, W., & Cunningham, G. B. (2019), Moving Toward Understanding Social Justice in Sport Organizations: A Study of Engagement in Social Justice Advocacy in Sport Organizations, *Journal of Sport and Social Issues*, 43(3), 245-263.
- Orhan, K. (2020), Bireysel Mutluluktan Toplumsal Mutluluk Çıkar Mı: Şapkadaki Tavşan, Spor Yoluyla Sosyal Uyum (e.d. M.M. Kasapoğlu, M.A. Öztürk, M. Öçal), Ankara: Detay Yayıncılık.
- Öçal, M. & Korkmaz, A. (2020), Türkiye’de Emek Piyasası Politikalarında Yeni Bir Dönem: İşsizlik Yardımı, *MAKÜ İİBF Dergisi*, 7(3), 731-754.
- Öçal, M., & Korkmaz, A. (2020), Sosyal Dışlanma ve Sosyal Dışlanmanın Toplumsal Refah Üzerine Etkisi, Spor Yoluyla Sosyal Uyum (e.d. M.M. Kasapoğlu, M.A. Öztürk, M. Öçal), Ankara: Detay Yayıncılık.
- Önsal, N. (2017), Endüstri İlişkileri Sözlüğü, Ankara: Türk Metal Sendikası Yayınları.
- Özkazanç, A. (2009), Toplumsal Vatandaşlık ve Neo-Liberalizm Sorunu, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 64(1), 247-274.
- Pehlivan, E. (2020), Beden Eğitiminin İnsan Sağlığına Etkisi, Spor Yoluyla Sosyal Uyum (e.d. M.M. Kasapoğlu, M.A. Öztürk, M. Öçal), Ankara: Detay Yayıncılık.
- Polat, M. (2020), Sporun İnsan Sağlığına Etkisi, Spor Yoluyla Sosyal Uyum (e.d. M.M. Kasapoğlu, M.A. Öztürk, M. Öçal), Ankara: Detay Yayıncılık.
- Sarıpek, D., B., (2006), Sosyal Vatandaşlık ve Günümüzde Yaşadığı Dönüşüm: Aktif Vatandaşlık, Çalışma ve Toplum Dergisi, 6(2), 67-95.
- Seyyar, A. (2008), Sosyal Siyaset Terimleri Sözlüğü, Adapazarı: Sakarya Yayıncılık.
- Sunal, O. (2011), Sosyal Politika: Sosyal Adalet Açısından Kuramsal Bir Değerlendirme, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 66(3), 283-305.
- Sungur O, Öçal M. (2016). Bölgesel Kalkınmada Teşviklerin Önemi ve Burdur İlinin 2001-2015 Yılları Sektörel Teşvik Performansı.
- T.C. İçişleri Bakanlığı Nüfus İstatistikleri ,(2021)
- T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı (2016), Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi, Ankara: GSB.
- T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, https://gsb.gov.tr/dosyalar/mevzuatlar/ulusal_genclik_ve_spor_politikasi.pdf. E.T., 15.06.2021

T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı,
https://shgm.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGM/faaliyet%20Raporlar%C4%B1/FAAL%C4%B0YET%20RAPORU_2017.pdf, E.T., 15.06.2021

Taş, M. A. (2020), Sosyal İçerme, Sosyal Uyum ve Mutluluk İlişkisi, Spor Yoluyla Sosyal Uyum (e.d. M.M. Kasapoğlu, M.A. Öztürk, M. Öçal), Ankara: Detay Yayıncılık.

TÜİK, Nüfus ve Demografik Veriler, (2021)

Türk Dil Kurumu Sözlüğü, (2021), www.sozluk.gov.tr, E.T., 05.06.2021.

United Nations, (2004); <https://www.un.org/development/desa/dspd/sport-development-peace.html>, E.T. 15.06.2021

United Nations, (2006), Social Justice in an Open World: The Role of the United Nations, New York: UN Publishing.

Wellman, C. (1987), Social Justice And Human Rights, *Persona y Derecho*, 17, 199-214..

KATKI ORANI / CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA / EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR / CONTRIBUTORS
Fikir veya Kavram / <i>Idea or Notion</i>	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak / <i>Form the research hypothesis or idea</i>	Dr. Mehmet Muharrem KASAPOĞLU Arş. Gör. Mehmet ÖÇAL
Tasarım / <i>Design</i>	Yöntemi, ölçeği ve deseni tasarlamak / <i>Designing method, scale and pattern</i>	Dr. Mehmet Muharrem KASAPOĞLU Arş. Gör. Mehmet ÖÇAL
Veri Toplama ve İşleme / <i>Data Collecting and Processing</i>	Verileri toplamak, düzenlenmek ve raporlamak / <i>Collecting, organizing and reporting data</i>	Dr. Mehmet Muharrem KASAPOĞLU Arş. Gör. Mehmet ÖÇAL
Tartışma ve Yorum / <i>Discussion and Interpretation</i>	Bulguların değerlendirilmesinde ve sonuçlandırılmasında sorumluluk almak / <i>Taking responsibility in evaluating and finalizing the findings</i>	Dr. Mehmet Muharrem KASAPOĞLU Arş. Gör. Mehmet ÖÇAL
Literatür Taraması / <i>Literature Review</i>	Çalışma için gerekli literatürü taramak / <i>Review the literature required for the study</i>	Dr. Mehmet Muharrem KASAPOĞLU Arş. Gör. Mehmet ÖÇAL

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Teşekkür: -

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no financial support.

Acknowledgement: -
